

Rietkerk

zo efficiënt mogelijk met de tijd om te gaan, wordt in de korte onderbreking van dit debat het verslag van het algemeen overleg over de invoering van de euro behandeld.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 12 juni 2002 over **invoering van de euro**.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Gerkens, die haar maidenspeech zal houden.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter. De euro is van ons allemaal geworden. Met de euro zijn echter ook alle bijbehorende prijsstijgingen van ons allemaal geworden en dat is niet wat ons beloofd was. In het inmiddels ter ziele gegane Nationaal forum voor de invoering van de euro was door overheid, ondernemers en consumentenorganisaties afgesproken dat de euro niet zou worden aangegrepen voor prijsverhogingen. Inmiddels zijn wij allemaal ervaringsdeskundigen geworden en weten wij allemaal beter.

Allemaal? Nee, één klein groepje mensen, onder wie de minister, blijft ondanks de roep van consumenten, politiek en onderzoek volhouden dat de euro niet heeft geleid tot prijsstijgingen. Is die euro nu een duro geworden? Uit het onderzoek van de ING-bank bleek zaterdag dat eenderde van de totale inflatie te wijten is aan de euro. De invoering van de euro heeft dus geleid tot een vol procent extra inflatie: euroflatie. Dat is zo'n 400 gulden per Nederlander per jaar. Sommige mensen doen daar bijna een maand boodschappen van!

Opvallend is ook dat volgens het rapport nog niet de helft van de huidige prijzen in mooie, afgeronde europrijzen is omgezet. Er kan dus nog veel extra inflatie in het vat zitten. Ik dien daarom de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in het Nationaal forum voor de invoering van de euro (NFE) door overheid, ondernemers en consumentenorganisaties was overeengekomen dat de invoering van de euro niet zou worden aangegrepen voor prijsverhogingen;

overwegende dat de minister van Financiën de minister van Economische Zaken gevraagd heeft de NMa een sectorscan te laten uitvoeren naar de cd-branche;

overwegende dat de minister van Financiën het Centraal planbureau heeft verzocht, een onderzoek te doen naar de achterliggende oorzaken van de prijsverhogingen in de horeca;

overwegende dat volgens het ING-rapport "Prijsillusie of desillusie" eenderde van de totale prijsstijging het gevolg is van de invoering van de euro;

overwegende dat daarmee voldoende duidelijk is dat prijsstijgingen door de invoering van de euro in meer sectoren van de economie plaatsvinden;

verzoekt de regering, met concrete beleidsvoornemens te komen om aan deze ongeoorloofde prijsstijgingen een einde te maken en daarbij het plan van de Consumentenbond voor een prijsstop uitdrukkelijk in overweging te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Gerkens. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 67 (25107).

Mevrouw Gerkens, ik feliciteer u van harte met uw maidenspeech.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister **Zalm**: Complimenten voor deze beknopte maidenspeech. Nieuwe Kamerleden zijn altijd korter van stof, beknopter en duidelijker dan oude Kamerleden. Dat is althans mijn indruk. En gelijk al een motie ook! Maar goed, ik kan het natuurlijk niet zomaar over mij heen laten

komen. U zult begrijpen dat ik u moet weerspreken.

Dat betreft in het bijzonder de referte aan het onderzoek van de ING. Aan de ene kant is het natuurlijk verrassend dat de SP zo'n vertrouwen heeft in een representant van het grootkapitaal als de ING. Aan de andere kant is er wel iets aan te merken op het ING-onderzoek. Het onderzoek is in vier steden uitgevoerd, niet goed geografisch gespreid. Als wij kijken naar wat men in het mandje heeft meegenomen, moeten wij vaststellen dat men driekwart van het consumentenbudget buiten beschouwing heeft gelaten. Daarnaast heeft men geredeneerd: als wij een afwijking zien in de prijsontwikkeling ten opzichte van de afgelopen vijf jaar, dan komt dat dus door de euro. Echter, er is natuurlijk een andere belangrijke afwijking in de kostenstructuur in vergelijking met de afgelopen vijf jaar, namelijk een aanzienlijke stijging van arbeidskosten in 2000 en 2001. Door de krapte op de arbeidsmarkt is de loonontwikkeling nogal opgelopen. Ook dat is natuurlijk iets wat zijn weerslag zal hebben in prijzen.

Uitgaande van het hele mandje en het CBS volgend dat iets meer producten enquêteert en ook breder geografisch gespreid, constateer ik dat wij weliswaar een hoge inflatie hebben, maar dat die wel is afgenomen sinds december vorig jaar. In december was de inflatie nog 4,4%, in januari 4% en in mei 3,3%. Dat duidt niet op een euro-effect van een dikke procent. Je kunt denken dat men al eerder is begonnen met de prijzen te verhogen, maar vorig jaar juli lag het inflatietempo op 4,6%. Er was dus tussen juli en december sprake van een lichte afname van de inflatie.

De inflatie wordt wel sterk geassocieerd met de euro. Dat men nieuwe afrondingen zoekt, leidt er helemaal toe dat prijsverhogingen worden geassocieerd met de euro. Echter, ook als wij de gulden nog hadden gehad, zouden er ongetwijfeld prijzen zijn verhoogd, onder andere vanwege de sterk stijgende arbeidskosten. Op het ING-onderzoek is dus nogal wat aan te merken, zowel qua steekproef als qua aantal producten. Bovendien heeft men een soort vijfjaargemiddelde genomen en niet gekeken naar arbeidskosten noch, voorzover ik weet, naar zaken als klimatologische invloeden. De

Zalm

groenteprijzen zijn daardoor fors gestegen, maar de euro kan daar weinig aan doen. Ik vind het dus niet zo'n geweldig onderzoek.

Mevrouw **Giskes** (D66): Wat zit er dan in het mandje van de ING? Het is toch niet in het belang van de ING om aan te tonen dat de euro zo slecht voor ons is? Zitten er allemaal cd's in of zo?

Voorzitter: Van der Hoeven

Minister **Zalm**: Daar zitten in: supermarkt, drogisterij, kapsalon, multimediawinkel, elektronicawinkel, doe-het-zelfzaak, horeca en slijterij. Samen ongeveer een kwart van het consumentenpakket.

Mevrouw **Giskes** (D66): Dus ook de dagelijkse boodschappen?

Minister **Zalm**: Die zitten er ook in via de supermarkten. Die vormen 14% ervan. Het gaat natuurlijk om het mandje van 100. Dat is de inflatie. Mochten de huren ooit met 10% stijgen, dan zal het de SP niet ontgaan dat de huur een belangrijk onderdeel is van het uitgavenpakket van gezinnen. Het is wel degelijk van belang huren ook mee te nemen in de beoordeling van hoe het met de inflatie gaat. Dat doet het CBS. Nogmaals, men heeft op geen enkele wijze een euro-effect kunnen aantonen. Men heeft een soort berekening gemaakt, ervan uitgaande dat de afgelopen vijf jaar een bepaalde prijsstijging in januari gebruikelijk was. Voorzover ik kan nagaan, heeft men helemaal terzijde gelaten dat de groenteprijzen in januari door de kou in het Middellandse-Zeegebied fors zijn gestegen en dat energieprijzen zich niet volgens een vast patroon ontwikkelen, maar de ene maand wat sneller stijgen dan in de andere. Alles wat niet conform het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar is, is dus euro-effect volgens dit onderzoek. Dat vind ik als ex-onderzoeker een tamelijk primitieve benadering. Als het op prijs wordt gesteld, wil ik wel een uitvoerige analyse maken van wat er volgens mijn deskundigen niet deugt aan dit onderzoek, maar ik denk dat het CBS niet op deze manier zou weg komen. Het inhuren van een aantal studenten in vier steden om de prijzen te noteren, is toch niet superieur aan wat het CBS professioneel doet. Als wij dit soort

deelonderzoeken die betrekkelijk amateuristisch zijn uitgevoerd, superieur verklaren aan het onderzoek door het CBS, heb ik een prachtige bezuinigingspost, want dan kunnen wij het CBS wel opheffen. Het CBS is toch het instituut dat ons dé betrouwbare statistiek levert. Het CBS heeft dus geen euro-effect kunnen ontdekken. Eurostat komt uit op 0,16, De Nederlandsche Bank na een overigens ook niet zo geweldig puur telefonisch onderzoek op 0,2 tot 0,4, maar de 1,1 van de ING acht ik volstrekt buiten iedere orde.

Mevrouw **Gerken** (SP): De minister zegt dat hij de uitkomst van het onderzoek van ING buiten de orde acht, maar hij spreekt ook over een lagere uitkomst van De Nederlandsche Bank. Acht hij dat ook buiten de orde?

Minister **Zalm**: Ik moet zeggen dat ik dit onderzoek in termen van onderzoekstechniek niet zo sterk vind. Als je 900 winkels belt met de vraag: wat hebben jullie gedaan, of: denken jullie dat... Dat is toch iets anders dan prijzen meten over een heel breed spectrum van goederen en diensten en over een heel breed geografisch spectrum. Ik vind dat De Nederlandsche Bank ook buiten zijn normale "core business" is gegaan met dit onderzoek. Dat mag, maar dan moet je ook niet bang zijn om kritiek in ontvangst te nemen.

Mevrouw **Gerken** (SP): Ik begrijp uit de woorden van de minister dat hij staat voor het punt dat er totaal geen sprake is van euroflatie?

Minister **Zalm**: Je moet altijd voorzichtig zijn met harde uitspraken. Er zijn natuurlijk ook kosten gemaakt voor de introductie van de euro. Dus in zoverre is er ook nog een connectie via de kostenkant. Overigens komen uit de invoering van de euro ook kostenbesparingen voort die een neerwaartse invloed zullen hebben. Er zijn zeker sectoren waarin wij bijzondere prijsstijgingen zien. Die kunnen soms worden herleid tot de invoering van de euro, maar bijvoorbeeld in de horeca zijn de arbeidskosten een evident grote kostenfactor. De cao-loonstijgingen waren fors in de horeca, maar door de krappe arbeidsmarkt moet bovendien vaak boven de cao worden geboden. Dit kan tegenwoordig niet meer zo gemakkelijk zwart,

omdat de belastingdienst er goed op zit. Die extra beloningen zijn tegenwoordig goeddeels wit, althans witter dan vroeger. Daarom moet er meer loon worden geboden dan volgens de cao wordt verlangd. Dit wordt natuurlijk uiteindelijk doorberekend in de eindprijs. Dit is dus zeker in de horeca een belangrijke factor.

Nu de arbeidsmarkt iets ontspant en de euro wat sterker wordt, zullen er matigende effecten op de inflatie ontstaan. Daarom voorziet het CPB een verdere daling van de inflatie volgend jaar zodat wij weer beneden de drie komen. Wij zitten nu nog op 3,3 en dit zal de rest van het jaar niet veel beter worden, zo verwacht het CPB. Er kan zelfs nog een klein hobbeltje in zitten vanwege echo-effecten, maar volgend jaar moeten wij weer onder de drie zien te komen. Dit wordt ook hoog tijd, want Nederland is op het gebied van de inflatie een uitzondering in Europa. Dit heeft niet zozeer te maken met het feit dat bij ons de euro anders wordt behandeld dan in andere Europese landen, maar wordt vooral veroorzaakt door de duidelijk afwijkende stijging van de arbeidskosten in Nederland als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Dit merk je vroeger of later in het prijspeil.

Overigens is in Duitsland ook een hele beweging op gang gekomen: "euro teuro", terwijl de inflatie in Duitsland op het laagste peil is sinds de tweede wereldoorlog. Toch kun je er geen enkele Duitser van overtuigen dat de invoering van de euro geen inflatie heeft veroorzaakt. Dit is een "uphill battle" en ik denk dat u het publiek mee heeft.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgen over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels met betrekking tot het LSOP Politie onderwijs- en kenniscentrum, de landelijke werving, de selectie, het onderwijs voor de politie, alsmede het overdragen van kennis aan de politie (Wet op het LSOP en het politieonderwijs) (28046).**